

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๕๒

เรื่องพิจารณาที่ ค.๒๒/๒๕๕๒

วันที่ ๘ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๒

เรื่อง พลเรือเอก บรรณวิทย์ เก่งเรียน กับพวกรวม ๑๘ คน (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ กรณี พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ตราขึ้นโดยถูกต้องตามบทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญ และมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า พลเรือเอก บรรณวิทย์ เก่งเรียน กับพวก รวม ๑๘ คน ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และมีข้อความ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ กรณีพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ที่บัญญัติให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่เป็นส่วนราชการ ไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ และไม่อยู่ในระบบ การบริหารราชการส่วนกลาง เป็นผลให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายต่าง ๆ ไม่ถูกตรวจสอบจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน มาตรา ๑๒ ที่กำหนดให้กิจการของมหาวิทยาลัย ไม่อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานและกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ ถือได้ว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่นอกกฎหมายไม่ถูกบังคับใช้โดยกฎหมาย มาตรา ๑๓ เป็นบทบัญญัติ ที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการกระทำการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ กฎหมายกำหนด จึงเป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจหน้าที่สถาบันการศึกษาทำธุรกิจการค้าเพื่อหาผลกำไร

- ๒ -

โดยปราศจากการตรวจสอบจากภาครัฐและเอกชนใด ๆ มาตรา ๑๔ เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับรายได้ของมหาวิทยาลัย ซึ่งกำหนดให้รัฐบาลจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นรายปีและกำหนดให้รายได้ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ถือได้ว่าเป็นการยกเว้นให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายดังกล่าว ทั้งที่หน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ที่อยู่ในระบบบริหารราชการแผ่นดิน ส่วนกลางจะต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายนั้น เท่ากับว่าเป็นการอยู่เหนือกฎหมาย มาตรา ๑๗ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีทั้งปวง รวมทั้งการบังคับทางปกครองและบุคคลจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับมหาวิทยาลัยในเรื่องทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยมิได้ เท่ากับว่าทรัพย์สินของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน และไม่เคยมีเรื่องในองค์กรใดหรือหน่วยงานใดเลย มาตรา ๑๔ เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งอธิการบดีต้องแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยภายในสิบห้า วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งมีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพบุคคลที่เป็นข้าราชการในเรื่องสถานภาพ มาตรา ๑๗ วรรคท้าย เป็นบทบัญญัติให้มหาวิทยาลัยออกข้อบังคับในกรณีที่ไม่สามารถนำกฎหมาย กฎ ข้อบังคับ หรือระเบียบที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาหรือระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างของส่วนราชการมาใช้บังคับให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินี้ มีผลทำให้ข้อบังคับดังกล่าวเป็นกฎหมาย ซึ่งเท่ากับว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถออกหรือตรากฎหมายขึ้นได้ มาตรา ๑๘ ที่บัญญัติให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัยภายในกำหนดเวลาตามที่กฎหมายกำหนด เป็นบทบัญญัติที่เป็นการบังคับและเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนุญรับรองไว้ มาตรา ๑๕ เป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการยุบเลิกตำแหน่งข้าราชการและลูกจ้างของส่วนราชการในมหาวิทยาลัยที่ว่าง และให้โอนอัตราตำแหน่งและเงินงบประมาณแผ่นดินประจำอัตราไปเป็นของมหาวิทยาลัย เป็นการให้สิทธิมากกว่าบุคคลอื่น ทั้ง ๆ ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมิใช่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจและการโอนเงินก็ถือได้ว่าเป็นการโอนเงินงบประมาณรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ และมาตรา ๑๖ ที่บัญญัติให้นำพระราชกฤษฎีกา กฎทรวง ฯ ที่ออกตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลมในระหว่าง

- ๓ -

ที่ยังมิได้ออกข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศตามพระราชบัญญัติฉบับใหม่ ถือว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสามารถออกกฎหมายที่เป็นพระราชกฤษฎีกาได้ ผู้ร้องจึงเห็นว่า พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๕ มาตรา ๗๘ (๑) (๒) มาตรา ๑๔๒ ถึงมาตรา ๑๕๑ และมาตรา ๑๘๗

พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งฉบับขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นอันใช้บังคับมิได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่มีบทกำหนดให้ประชาชนเข้าตรวจสอบและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และไม่มีขั้นตอนให้ประชาชนเข้าติดตามและร้องขอให้ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งที่ การจัดระบบงานของหน่วยงานของรัฐต้องโปร่งใส ตรวจสอบได้ และต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งฉบับ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘ (๕) มีผลทำให้เป็นอันใช้บังคับมิได้

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งฉบับมีวัตถุประสงค์ให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นบุคคลที่มีอภิสิทธิ์อยู่นอกกฎหมาย ทรัพย์สินของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสาธารณสมบัติทั้งหมด นอกจากจะเป็นสถาบันการศึกษาแล้วยังสามารถประกอบธุรกิจการค้าเพื่อหากำไรได้ ทั้งที่ไม่เป็นส่วนราชการและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ แต่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และสามารถที่จะออกกฎหมายได้ โดยมีฝ่ายนิติบัญญัติหรือผู้ที่มีอำนาจออกกฎหมาย อีกทั้งสามารถเข้าไปทำหน้าที่ซ้อนทับองค์กรอื่นหรือคณะกรรมการอื่น และสามารถบังคับหรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลได้ และในการปฏิบัติหน้าที่ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็ไม่สามารถตรวจสอบและให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมแต่ประการใด จึงถือว่าพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งฉบับขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ มาตรา ๔๓ มาตรา ๖๒ มาตรา ๗๘ มาตรา ๘๗ มาตรา ๑๔๒ ถึงมาตรา ๑๕๓ และมาตรา ๑๘๗ มีผลทำให้เป็นอันใช้บังคับมิได้

- ๔ -

พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ตราขึ้นโดยไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ถือว่าไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญเป็นอันใช้บังคับมิได้ เนื่องจากการประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. .... วาระที่หนึ่ง ขึ้นรับหลักการ ไม่ครบองค์ประชุม อีกทั้งพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ผู้รับสนองพระบรมราชโองการพ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้วจึงถือว่าไม่มีรัฐมนตรีลงนามรับสนองพระบรมราชโองการตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๕๕ วรคหนึ่ง พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

ผู้ร้องที่ ๕ ผู้ร้องที่ ๖ ผู้ร้องที่ ๗ ผู้ร้องที่ ๑๒ และผู้ร้องที่ ๑๓ ได้เคยมีหนังสือถึงผู้ตรวจการแผ่นดิน ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๐ และฉบับลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๑ ขอให้ดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๔ และหากพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว โปรดดำเนินการตามมาตรา ๒๔๕ และขอให้ดำเนินการกรณีกระบวนการตราพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เพราะในการประชุมในวาระที่หนึ่งมีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่ครบองค์ประชุม ทำให้การตรากฎหมายดังกล่าวเป็นโมฆะ ตามลำดับ และผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีหนังสือตอบรวม ๒ ฉบับ คือ ฉบับลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๑ สรุปได้ว่า การร้องเรียนเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. .... ว่ามีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๐ (๒) และมาตรา ๑๔๒ วรคหก นั้น แต่เนื่องจากร่างกฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ยังไม่มีผลบังคับเป็นกฎหมายกรณีดังกล่าวจึงมิใช่กรณีของกฎหมายที่บังคับใช้ย่อมมีปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ตามนัยมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ฯ จึงไม่รับไว้พิจารณา และฉบับลงวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ สรุปได้ว่า การร้องเรียนเกี่ยวกับองค์ประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาวินิจฉัยและได้แจ้งผลการวินิจฉัยให้ทราบแล้วจึงวินิจฉัยให้ยุติการพิจารณาในประเด็นนี้ ส่วนประเด็นที่ขอให้เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า นายกรัฐมนตรี (พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์) ได้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ มีชอบ

- ๕ -

ด้วยรัฐธรรมนูญ เป็นเรื่องเกี่ยวกับกระบวนการตรากฎหมาย เรื่องร้องเรียนนี้จึงไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดิน

ผู้ร้องที่ ๕ ผู้ร้องที่ ๖ ผู้ร้องที่ ๑๒ และผู้ร้องที่ ๑๓ ได้เคยมีหนังสือถึงประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ลงวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๑ ขอให้ดำเนินการกรณีกระบวนการตราร่างพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. .... ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เพราะในการประชุมในวาระที่หนึ่งมีสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติไม่ครบองค์ประชุม ทำให้การตรากฎหมายดังกล่าวเป็นโมฆะ และเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้มีหนังสือตอบในเดือนสิงหาคม ๒๕๕๑ สรุปได้ว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอเรื่องพร้อมความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เป็นกรณีที่ให้อำนาจตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ภายหลังจากได้มีการตรากฎหมายและมีผลใช้บังคับแล้ว ดังนั้น การที่ขอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติส่งเรื่องกระบวนการตราไปให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย จึงเป็นกรณีที่ขอให้ตรวจสอบกระบวนการตรากฎหมายก่อนพระราชบัญญัติมีผลใช้บังคับ และอยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ จึงไม่อาจรับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาได้

ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ดังนี้

(๑) พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๖ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นอันใช้บังคับมิได้

(๒) พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งฉบับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นอันใช้บังคับมิได้

(๓) พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ตราขึ้นโดยไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ถือว่าไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เป็นอันใช้บังคับมิได้

ผู้ร้องที่ ๕ ยื่นคำชี้แจงเพิ่มเติม ฉบับลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ มีสาระสำคัญเป็นการเพิ่มเติมความเห็นที่ได้แย้งว่า พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๕ ขัดหรือ

- ๖ -

แย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๘ (๒) และกล่าวอ้างว่าได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยอ้างคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๐๘/๒๕๕๒

ผู้ร้องที่ ๕ ยื่นคำร้องคัดค้านนายจรัญ ภักดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ รวม ๒ ฉบับ คือ ฉบับลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ และฉบับลงวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๒ ด้วยเหตุอาจถูกคัดค้านตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๒ ประกอบข้อ ๑๐ และคำขออื่น ๆ

ก่อนการพิจารณาคดี นายจรัญ ภักดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แถลงขอถอนตัวจากการพิจารณาคดีนี้ เนื่องจากเคยมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในการคัดค้านร่างกฎหมายฉบับนี้ และนายอุดมศักดิ์ นิตินนตรี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ แถลงขอถอนตัวจากการพิจารณาคดีนี้ เนื่องจากเคยเป็นองค์คณะในการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุดที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติดังกล่าว ที่ประชุมคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอนุญาตให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้ง ๒ คน ถอนตัวออกจากการพิจารณาคดีได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาคำร้องคัดค้านทั้งสองฉบับดังกล่าว

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ”

มาตรา ๓๐๐ วรรคห้า บัญญัติว่า “ในระหว่างที่ยังมิได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจออกข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัยได้...”

ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ.๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้อง

- ๓ -

ต่อศาลเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง กำหนดว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๔๕ (๑) และมาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญ”

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ แล้ว เห็นว่า ผู้ที่จะยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวข้างต้นต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนี้

(๑) ต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ อันสืบเนื่องมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) บุคคลนั้นต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ

(๓) ต้องเป็นกรณีที่บุคคลนั้นไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นที่ขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งฉบับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นั้น เนื่องจากคำร้องของผู้ร้องในประเด็นนี้มีได้ระบุนุมตราของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเหตุในคำร้อง พร้อมทั้งข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติของมาตราต่าง ๆ การกล่าวอ้างทั้งฉบับโดยมิได้ยกข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติต่าง ๆ จึงไม่เป็นไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๘ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) คำขอให้พิจารณาวินิจฉัยในประเด็นนี้จึงไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

สำหรับประเด็นที่ขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ ตราขึ้นโดยไม่ชอบด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นั้น เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยวางหลักไว้ว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายตามหลักการตรวจสอบก่อนประกาศใช้เป็นกฎหมายในมาตรา ๑๔๑ และมาตรา ๑๕๔

- ๕ -

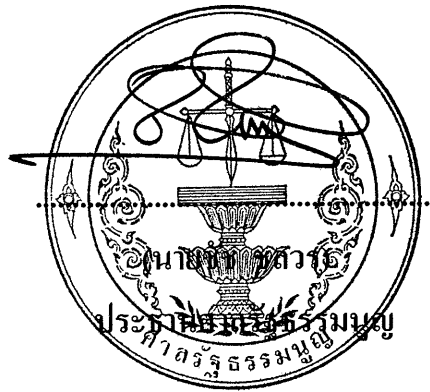
สำหรับพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๘ เป็นบทเฉพาะกาลที่บัญญัติให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๒๒ แสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยหรือลูกจ้างของมหาวิทยาลัยภายในกำหนดเวลาตามที่กฎหมายกำหนด และผู้ร้องโต้แย้งว่า บทบัญญัติดังกล่าวซึ่งกำหนดให้ข้าราชการแสดงเจตนาเปลี่ยนสถานภาพจากข้าราชการมาเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นข้าราชการ และให้ลูกจ้างประจำของส่วนราชการมาเป็นลูกจ้างของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นส่วนราชการเป็นการบังคับ เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง นอกจากนี้ มาตรา ๑๘ วรรคท้าย เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง นั้น เห็นว่า บทบัญญัติมาตรานี้น่าจะมีผลกระทบต่อเสรีภาพในการประกอบอาชีพของข้าราชการและลูกจ้างของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้ร้องที่น่าจะได้รับผลกระทบจากบทบัญญัตินี้ดังกล่าว คือ ผู้ร้องที่ ๕ ผู้ร้องที่ ๖ ผู้ร้องที่ ๗ ผู้ร้องที่ ๘ ผู้ร้องที่ ๑๑ ผู้ร้องที่ ๑๔ ผู้ร้องที่ ๑๕ ผู้ร้องที่ ๑๗ และผู้ร้องที่ ๑๘ ส่วนผู้ร้องที่ ๑ ผู้ร้องที่ ๒ ผู้ร้องที่ ๓ ผู้ร้องที่ ๔ และผู้ร้องที่ ๑๐ มิได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับบทบัญญัตินี้ดังกล่าวโดยตรง สำหรับผู้ร้องที่ ๙ ผู้ร้องที่ ๑๑ ผู้ร้องที่ ๑๒ และผู้ร้องที่ ๑๖ แม้จะมีส่วนเกี่ยวข้องเพราะเป็นข้าราชการบำนาญของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็ตาม แต่บทบัญญัตินี้ดังกล่าวก็มิได้มีผลบังคับโดยตรงต่อผู้ร้องเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม ผู้ร้องที่ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น ยังมีได้ใช้สิทธิโดยวิธีการอื่น กล่าวคือ ยังมีได้ใช้สิทธิโดยทางผู้ตรวจการแผ่นดิน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ (๑) และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) ทั้งนี้ เพราะการใช้สิทธิโดยทางผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของผู้ร้องบางคนที่ผ่านมาเป็นการขอให้พิจารณาก่อนกฎหมายมีผลบังคับใช้หรือเกี่ยวกับองค์ประชุมหรือเกี่ยวกับกระบวนการตรา โดยยังมีได้มีการพิจารณาตามบทบัญญัติมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวแต่อย่างใด คำร้องของผู้ร้อง

- ๑๐ -

จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
มาตรา ๒๑๒ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐
ข้อ ๒๑

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

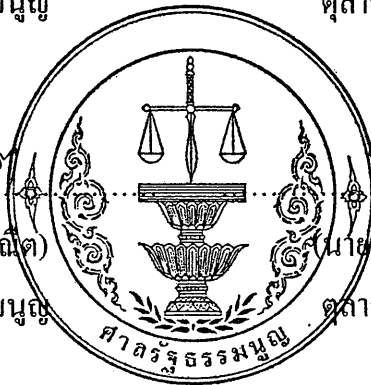
- ๑๑ -

(คำสั่งที่ ๔๔/๒๕๕๒)

(นายจรูญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายเจติมพล เอกอรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนรินทร์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ